

בגן של רבנו ז"ל

בגן של רבנו כנגד ג"ן פרשיות שבתורה, בעזרת השם יתברך נשתדל להכניסכם בגנו של רבנו, ולסיים על הסדר את כתביו של רבנו נחמן מברסלב ז"ל סימן אחר סימן כך שבסוף השנה הזאת תזכו לסיים, או אפילו בחלקם כתביו של רבנו ז"ל, השם יהיה בעזרכם ובעוזרי

מטות

שיחות מוהר"ן

קיצור ליקוטי מוהר"ן

נו - וביום הבכורים

ספר שיחות מוהר"ן אות - קצט

אמר: אין מי שיוכל להבין בהספר (הינו בספר לקוטי מוהר"ן) כי אם מי שיוכל לומר כל תורה ותורה פנים ואחור (שפז):

ספר שיחות מוהר"ן אות - ר

אמר: כל התורה שלי היא כולה הקדמות (שפז):

ספר שיחות מוהר"ן אות - רא

אמר: כל תורה ומאמר שאומר יכולין לילך ולעבור בו כל תורה נביאים וכתובים, ותורה שבעל פה (שפח):

ספר שיחות מוהר"ן אות - רב

שמעתי בשמו זכרונו לברכה שאמר שיש חלוק בין החדושי תורה שמגלין הצדיקים. כעין שאמרו רבותינו זכרונו לברכה (יבמות מט): שיש חלוק בין נביא באספקלריא שאינה מאירה לנבואת משה רבנו עליו השלום שהיה באספקלריא המאירה, ועל כן שאר הנביאים התנבאו ב"כה אמר ה'" שהוא בחינת אספקלריא שאינה מאירה אבל משה אמר "זה הדבר" שהוא דבר ברור בחינת אספקלריא המאירה כמובא בפרוש רש"י פרשת מטות (במדבר ל ב). ואמר הוא זכרונו לברכה שכמו כן יש בחינת חלוק הזה בין החדושי תורה של הצדיקים:

כי יש צדיקים שאומרים חדושי תורה אמתיים ומכניסים אותם באיזה פסוק או מאמר רבותינו זכרונו לברכה, אבל אין מכוונים ונכנסים היטב בתוך דברי המקרא וכו' רק באיזה רמז וסמיכות בעלמא, וזה בחינת נביא באספקלריא שאינה מאירה שאינו מתנבא רק בבחינת "כה אמר ה'" וכו'. אבל יש צדיקים נוראים שהם בבחינת משה (שפט) שחדושי תורתם הם ברורים וזכים כשמש ומבארים ומפרשים היטב בהפסוק או מאמר רבותינו זכרונו לברכה שהם מכניסים אותם בהם, וזה בחינת אספקלריא המאירה בחינת "זה הדבר" כי דבריהם מבארים ומפרשים היטב בהמקרא וכו' שהם מפרשים כפי דרכם שזהו בחינת "זה הדבר".

ספר שיחות מוהר"ן אות - רג

אמר: התורה שלי גבוה מאד. ובכל מקום שאני משתמש עם צרופי אותיות (דהיינו הראשי תבות וסופי תבות וצרופים נוראים שמגלה בספריו הקדושים) הוא גדולה ביותר (שצ). ואמר: הייתי רוצה לילך להלן מן צרופי אותיות, אבל אף על פי כן עדין אני מעכב בבחינה זו. וגם יש לו נחת מזה, כי לפעמים יש דברים שהם סתומים ונעלמים מאד שאי אפשר למצאם כי אם על ידי בחינת צרופי אותיות דהיינו בראשי תיבות או סופי תיבות וכו'וצא::

חיי מוהר"ן

פא

(א) שנת תקס"ה הייתי עומד סמוך על השלחן ושוחה בים וכל האמות וכל המלכים עמדו והסתכלו ותמהו הינו שלחן מלכים, ים החכמה, שאגלה חכמה שאפלו וכו':

טו. טבילת מקנה בשבועות היא חסד עליון ורחמים גדולים ודעת נפלא מאד. כי שבועות הוא שכל דק ועליון וגבה מאד שהוא חסדים ורחמים גדולים מאד כי הרחמים הוא כפי הדעת כמו שמבאר במקום אחר. אשרי הזוכה לקבל קדשת שבועות בפרט המקנה של שבועות שהיא של שער החמשים שמשם נמשכת הקדשה והטהרה אז על ישראל:

טז. השלום תלוי בדעת והמחלקת הוא הפך הדעת. אך יש מחלקת לשם שמים שהוא באמת דעת גדול מאד יותר מהדעת של שלום כי באמת זה המחלקת הוא אהבה ושלום גדול. ובמצרים שהיה הדעת בגלות בודאי לא היה מחלקת לשם שמים כי זה תלוי בדעת פני"ל. אך אחר-כך כשנגאלו ממצרים על-ידי משה שהוא בחינת דעת אז זכו לזה הדעת של מחלקת לשם שמים שהוא באמת תכלית השלום:

נז - אימתי יבוא בן דוד

א. הפלל והעקר הוא שתהיה לו אמונת חכמים ולהזהר בכבודם ולירא מהם מאד. ואף אם נדמה לו שהם עושים חס ושלום כנגד התורה, הוא צריך להאמין שבודאי הם עושים נכונה על-פי התורה כי התורה נמסרה לחכמי הדור לדרשה כפי מה שיודעים. על כן צריך להשליך שכלו ודעתו רק לסמך עליהם:

ב. כל הרפואות תלויים בתורה בבחינת: "ולכל בשרו מרפא" (משלי ד' כב) והתורה נמסרה לחכמים ואנחנו מצויים לשמע מהם ולבלי לסור מדבריהם ימין ושמאל. ומי שמוזלזל ואינו מאמין בדבריהם מחמת שנדמה לו שמדאורייתא אינו כן, על-ידי-זה נחלה במכה שאין לה רפואה ומת בה כמאמר חכמינו זכרונו לברכה, 'ידלמא חוויא דרבנן טרקה דלית לה אסותא' (שבת ק"י):

ג. כשנפלין מאמונת חכמים התקון לזה הוא נדר, שידור איזה נדר ויקיים מיד על-ידי-זה ישוב לאמונת חכמים ויזכה לרפואה שלמה. ועל-ידי-זה מתנוצצים בו אורות האבות וזוכה לענג שבת הינו בחינת אכילה בקדשה, וזוכין לבטל הפעס ולהכניע ולהפיל האויבים והשנאים. ועל-ידי-זה יפל השער דסטרא-אחרא ויבוא משיח ויבנה שערי הקדשה:

ד. על-ידי פעס נתעורר המקטרג הגדול שהוא עשו הוא אדום ומן המקטרג העליון נתעוררים ונשתלשלים מקטרגים וצרים על האדם הכועס ושולטים עליו. כי על-ידי הכעס חכמתו מסתלקת וצלם אלקים סר מעל פניו ופניו נופלים בבחינת למה חרה לך ולמה נפלו פניך (בראשית ד' ו) ואין לו פני אדם. ואז יוצא מגדר אדם לגדר בהמה ועל ידי זה שולטים בו השנאים וצרייו מצרים לו כי נדמה להם כבהמה ואינם יראים ממנו:

ליקוטי עצות

ספר לקוטי עצות - ערך ממון ופרנסה

שבחי הר"ן

ספר שבחי מוהר"ן אות - יח

זו. מי שהוא משוקע בתאות ממון ואינו עושה משא ומתן באמונה, על ידי זה גורם בחינת דם נדה להשכינה ואין לו פרנסה והוא בחינת פגם הברית (כט, ה):

יז. צדקה הוא תקון הכללי של המושא ומתן. וצריך לכוון בכל הלוך והלוך ובכל דבור ודבור שהוא הולך ומדבר בשעת המשא ומתן, שכונתו כדי שירויח כדי שיתן צדקה וזה עקר תקונו של המושא ומתן (שם ט):

יח. על ידי שיהיה שונא בצע שישנא את הממון בתכלית השנאה, על ידי זה יזכה לבוא להחכמה והשכל שעל ידו זוכין להשגת אלקות, וכן להפך על ידי אהבת ממון הוא נופל מזה הושכל, ונופל לשטות וכסילות ולעצבות ומרה שחרה, והקלפות והסטרא אחרא מסבבין אותו בסבובים שלהם שהם ההפוך משכל הנ"ל (ל. ד):

יט. על ידי משא ומתן באמונה על ידי זה מחדשין נשמתו, דהינו מחו ושכלו בתוך האמונה, וזוכה לקבל בכל פעם שכל חדש ונשמה חדשה מאור הפנים. ואפלו מי שאינו בר אורין ואינו מקבל בעצמו מחין חדשים על ידי המשא ומתן באמונה, מאחר שאינו עוסק בתורה שהוא עקר המה והשכל, אף על פי כן גם הוא עושה תקון גדול על ידי שהוא עושה משא ומתן באמונה, כי על ידי זה שהוא נושא ונותן באמונה, על ידי זה עושה טובה לחברו שהוא משרשו, שמחין של חברו מתחדשין בתוך המשא ומתן שלו שהוא באמונה ויהיה לו מחין חדשים ללמד ולדבקות הבורא יתברך (לה. ו):

כ. כל דיני ממונות שייך למשא ומתן. על כן הרוצה לעסק במשא ומתן באמונה צריך שיהיה בקי בדיני ממונות, שלא יכשל בהם (שם):

כא. כשרוצה לעסק במשא ומתן באמונה, צריך לשמר את האמונה מאד, שלא יתגברו החיצונים עד שיפגם באמונתו חס ושלום. על כן צריך להתגבר לעסק בהמשא ומתן כל כך באמונה כמו רב ספרא, ויקים ודובר אמת בלבבו, שאפלו מה שנגמר בלבו לא ישנה ובזה ישמר את האמונה ואז יוכל לחדש נשמתו ושכלו בתוך האמונה שבמשא ומתן, כנוצר לעיל (שם ז):

כב. כשאדם עוסק במשא ומתן באמונה, זהו בחינת הקרבת קרבן התמיד והקרבת הקטרת ואזי כל הקלפות נופלים, ועולים מהם כל ניצוצות הקדושה שבתוכם, ומחו נתעלה ונתחדש, כנוצר לעיל ונחשב כאלו נבנה בית המקדש בימיו (שם ח):

כג. עקר חסרון הפרנסה שנתמעט בדורות הללו אין זה אלא על ידי השוחטים שאינם מהוגנים. כי יש שוחט הגון מאכיל ומפרנס לישראל והוא מעלה את הנפש החי המגולגל על ידי הברכה, שהוא מברך על השחיטה. אבל כשהשוחט אינו הגון, ואפלו בשעת הברכה חושב מחשבת פגול ואינו שם בשעת הברכה, אזי כשעומד עם החלף לשחט את החי, הוא עומד כרוצח נפשות, ויש צער להנפש החי וצועקת בקול מר, כי אינו מעלה את הנפש המגולגל. ואדרבא, הוא מוריד את הנפש ממעלתה ואין לה מנוח לכף רגלה. אוי לו להשוחט הזה אוי להנפש, שהרג את הנפש ומסר אותה בכף אויביה. ועל ידי זה נתמעט הפרנסה, ומעט הפרנסה צריכין להמשיך בטרחה ויגיעה גדולה. ועל ידי שוחטים אלו נכנע הנפש לגבי הגוף והחומר, ומתגברים תאות הגוף וכו'. אבל על ידי שוחטים הגונים, מעלין את הנפש, ונכנע ונתבטל הגוף והחומר בחינת בהמה וסכלות וחשך בחינת מיתה ושכחה ודין, בחינת חכמות חיצוניות. ונתעלה הנפש והצורה בחינת אדם וחכמה ואור וחיים וזכרון וחסד, בחינת חכמת התורה ועל ידי זה נמשך פרנסה בשפוע גדול, כנוצר לעיל (לז, ו):

כד. כשישראל שומרין את עצמן מטרפות, על ידי זה יש להם פרנסה (שם):

כה. על ידי תאות אכילה בא דלות, ובזיונות ובשוש (מז):

(המשך)... ושחר פניו שיתאכסן אצלו, והשיב רבנו זכרונו לברכה, שזה אי אפשר שיעמד בקביעות אצלו. אך על שבת אחת יהיה אצלו. וביום מחר שלח בשבילו, וקבלו על שבת הראשון פרשת נח (עד) ובליל שבת כפף רבנו זכרונו לברכה את ראשו שיברך אותו, וקפץ ארבע אמות ממנו לאחוריו ברעדה גדולה. ודבר בהתלהבות גדול ולא היה אפשר להבין מה שאמר. אך בסוף דבריו שמעו שאמר: איך אנו מתבישים בפני זרע הבעל שם טוב זכרונו לברכה, ולא רצה לברך אותו. אך את האיש שהיה עם רבנו זכרונו לברכה, ברך מיד כשכפף ראשו. והיה שם בשעת הסעודה שמחה גדולה ובקש הצדיק הנ"ל את רבנו, זכרונו לברכה, שיאמר תורה. ולא רצה בשום אופן, ואמר הצדיק הנ"ל בעצמו תורה. וכן היה בסעודה שניה ושלישית. ואמירת התורה של הצדיק מורנו הרב אברהם הנ"ל היה בהתלהבות גדול ובצעקה גדולה ולא נשמע שום דבור. רק לבסוף סים כך הוא עקר עבודת הבורא יתברך. ורבנו זכרונו לברכה, היה משבח ומפאר התורה שלו בלי ערך, כמעט שאין דוגמתו:

גם אנכי שמעתי מפיו הקדוש שאמר ששלמות היה רק להצדיק מורנו הרב אברהם הנ"ל. ואמר לי: הלא ראיתי כמה צדיקים, אבל שלמות הוא רק אצל הצדיק הקדוש הנ"ל (עה):

ספר המידות

ספר המידות - ערך מריבה

יז. מי שיש לו שונאים יכניע את עצמו, על ידי זה יצילהו הקדוש ברוך הוא משונאיו:

יח. כשיש לאדם שונאים, והוא מחפש בכל מיני חפוש למצא להם אהבה, על ידי זה יהיו כאפס וכאין:

יט. כשיש לאדם אויבים, ואינו חושב איך לנקם בהם אלא, הוא דבוק בשמחת השם יתברך, על ידי זה הקדוש ברוך הוא נותן לו כח לנקם מהם: כ. הנואפים - לרב הם בעלי מריבה לצדיקים:

כא. כשיש הכנעה, על ידי זה אין מורא במלחמה. כאלו הוא יושב במצור:

כב. מי שהוא נצחון, בא עליו חלאים לאין מרפא:

כג. שנים שמריבים והולכים לדון לפני השר של עכו"ם, על ידי זה הקדוש ברוך הוא מביא עליהם מכה, שאין לה רפואה:

כד. לפעמים הקדוש ברוך הוא מחזק לב הרשעים כנגד הצדיקים במריבה, כדי שיהיה להם מפלה:

כה. מי שנותן כבוד לזקן, הוא נצול ממלחמה:

כו. מי שמגיד ריבו לפני הקדוש ברוך הוא, רואה נקמתו בשונאיו:

כז. על ידי המחלקת בא דלות:

כח. מי שחולק עם שכניו, לסוף שיהיה לעג לאויביו:

כט. מי ששומע חרפתו ושותק, נקרא חסיד, והקדוש ברוך הוא שומר את נפשו:

ל. התפלה בהתלהבות עד שהתלהבות בא לו בפנים, על ידי זה נופלים ונתלהטים שונאיו:

לא. מי שהוא טוב וישר מנעוריו, על ידי זה כשיש לו איזה מחלקת, יתנדבו לבם של הרבה בני אדם ויתחברו אליו לעזור לו:

לב. מי שמסית ומונע את חברו מדרך הטוב, אינו יכול לקום נגד אויביו בשעת מריבה ומלחמה:

לג. על ידי ודוי יתבטל מעליך מחשבות שונאין: לד. הבעל מחלקת - בידוע שהוא אוהב פשע: